

प्रोफेसर डॉ. दुष्यंत मनोहर कटारे

एम.ए., पीएच्.डी., नेट (मराठी)

कै. व्यंकटराव देशमुख महाविद्यालय, बाभळगाव ता. जि. लातूर

(नियुक्ती दिनांक : १३/१२/१९९९) मो.८३०८३०५०५०

बी.ए. : दयानंद कला महाविद्यालय, सोलापूर

एम.ए. : वालचंद कला महाविद्यालय, सोलापूर

नेट : यू.जी.सी., दिल्ली

पीएच्.डी. : स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

“संत चोखामेळा, संत कर्ममेळा यांच्या अभंगातून व्यक्त झालेली दलित जाणीव—एक अभ्यास”

इतर. : १. एम.एस.सी.आय.टी. (२००३)

२. वृत्तपत्रविद्या आणि

जनसंज्ञापन पदविका

३. मराठी/इंग्रजी/हिंदी टंकलेखन उत्तीर्ण ४. स्टेनो (मराठी) उत्तीर्ण

प्राप्त पुरस्कार :

- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर साहित्य अकादमी, लातूर चा २०१६ चा राज्यस्तरीय वैचारिक प्रथम पुरस्कार (महामानवाचा महाग्रंथ).
- परिवर्तन सामाजिक संस्था, नळदुर्ग, ता. तुळजापूर, जि. उस्मानाबाद तर्फे ‘राज्यस्तरीय परिवर्तन पुरस्कार’, २०१७.
- महात्मा ज्योतीबा फुले शिक्षण परिषद, महाराष्ट्र ‘राज्यस्तरीय साहित्यरत्न नागरी पुरस्कार’, २०१८.
- स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड शैक्षणिक वर्ष २०१७—१८ चा ‘उत्कृष्ट आदर्श शिक्षक —ग्रामीण पुरस्कार’, २०१८.
- संत नामदेव संपादन पुरस्कार २०१९— हिंगोली.
- आदर्श शिक्षक राष्ट्रीय सन्मान पुरस्कार— २०१९
- क्रांतिबा जोतिबा फुले मुप्ता, बीड चा राज्यस्तरीय आदर्श शिक्षक पुरस्कार— २०२०
- प्रबोधन व विचार मंच, लातूर— राज्यस्तरीय कार्यनिष्ठ शिक्षक पुरस्कार— २०२१
- जागतिक आंबेडकरवादी साहित्य महामंडळ, नागपूर— डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर राष्ट्रीय पुरस्कार— .
- ९५ व्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनात निमंत्रित कवी म्हणून निवड.

व्याख्याने :

- सामाजिक आणि धम्म कार्यात शंभर पेक्षा अधिक व्याख्याने
- राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रात आतापर्यंत ३५ शोधनिबंधाचे वाचन

लेखन संपदा, ग्रंथ लेखन

संत चोखामेळा आणि संत कर्ममेळा यांच्या अभंगातील दलित जाणीवा	संदर्भ ग्रंथ	२०१२
वेदनांचे रुदन	काव्यसंग्रह	२०१६
महामानवाचा महाग्रंथ	मुख्य संपादक	२०१६
अस्मितादर्श साहित्यसंमेलन विशेषांक	कार्यकारी संपादक	२०१७
युगप्रवर्तक क्रांतिबा	मुख्य संपादक	२०१७
सातकर्णी स्मरणिका	मुख्य संपादक	२०१७
लोकराजा राजर्षी	मुख्य संपादक	२०१८
सातकर्णी स्मरणिका	मुख्य संपादक	२०१८
सातकर्णी स्मरणिका	मुख्य संपादक	२०१९
क्रांतिगर्भाची शाहिरी : अमर शेख	समीक्षात्मक	२०१९
जेसीबी	कादंबरी	२०२०

दिवाळी अंकातील कथालेखन :

कुंभमेळा	कथा	२०१५
वांझ	कथा	२०१६
आदर्श गावगाडा	कथा	२०१७
नवस	कथा	२०१८

संशोधन पत्रिका (ग्रंथामध्ये प्रकाशित लेख) छैठैठ

दयानंद शिक्षण प्रसारक मंडळ,	झेप, विशेषांक	शिक्षणपध्दती : एक चिंतन	२००५
धम्मदीक्षा सुवर्णमहोत्सवी वर्ष	प्रज्ञापुत्र, विशेषांक	बौध्दीक अर्थव्यवस्थेततील अस्पृश्य नवीनच	२००८
अक्षरवैदर्भी, अमरावती	दीपावली विशेषांक	दलित आणि ग्रामीण साहित्यातील साम्यभेद	२०१०
मानवमुक्तीची संत चळवळ	संत सा. विशेषांक	संत कर्ममेळयाच्या अभंगातील विद्रोह	२०११
माणगाव शिक्षण प्रसारक मंडळ,	गौरव ग्रंथ	लोककल्याणकारी छ.शाहू राजा	२०१४

माणगाव			
युगपुरुष डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	गौरव ग्रंथ	प्रज्ञापुरुष डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आणि धम्म	२०१४
लोकसाहित्य काल, आज आणि उदया..	संपादित ग्रंथ	लोकसाहित्यातील कलांचे कालत्मक सौंदर्य	२०१५

जाणता राजा: शिवछत्रपती	संपादित ग्रंथ	शिवराय ते भिमराय	२०१७
लातूर वसा आणि वारसा	संपादित ग्रंथ	लातूर जिल्हयातील आत्मकथने	२०१७
लोकराजा राजर्षी शाहू महाराज	संपादित ग्रंथ	लोककल्याणकारी राजा छत्रपती शाहू महाराज	२०१७
लोकराजा राजर्षी	संपादित ग्रंथ	राजर्षी शाहूंचे शिक्षणक्रांतीविज्ञान आणि आजची समाज स्थिती	२०१८
सातकर्णी स्मरणिका	संपादित ग्रंथ	महार—मांग वतन परिषद एक अवलोकन	२०१८
सातकर्णी स्मरणिका	संपादित ग्रंथ	बुद्धविहारांचे आचारसौंदर्य	२०१९
प्रेरणा महामानवाची	संपादित ग्रंथ	आंबेडकरी कवितेचे धम्मप्रसारासाठी योगदान	२०१९
अण्णा भाऊ साठे : व्यक्ती, साहित्य आणि समीक्षा	संपादित ग्रंथ	झुंझार लेखणीचा वाटसरू	२०१९
२००० नंतरचे साहित्य प्रवाह आणि आकलन	संपादित ग्रंथ	यशवंत मनोहर यांच्या दोन कांदबऱ्या	२०२१

संशोधन पत्रिका (चर्चासत्रांमध्ये प्रकाशित लेख) छैछैछ

कै.व्यंकटराव देशमुख महाविद्यालय,बाभळगाव	राज्यस्तरीय चर्चासत्र	जागतिकीकरण— ग्रामीण साहित्य	२००८
श्रीमती सुशीलादेवी महिला महा., लातूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	दलित साहित्याचे विद्रोहाचे समाजशास्त्रीय	२०११
जवाहर आर्ट, सायन्स कॉलेज, अणदूर, तुळजापूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	दलित साहित्याचे सौंदर्यशास्त्र	२०११
जवाहर नेहरु अभ्यास केंद्र, अकोला	आंतरराष्ट्रीय चर्चा	डॉ.बा. आर्थिक धोरण आणि जागतिकीकरण	२०१२
लोकसेवा एज्युकेशन सोसायटी, औरंगाबाद	आंतरराष्ट्रीय चर्चा.	दलित साहित्य : प्रश्न आणि समस्या	२०१३
शारदा महाविद्यालय, परभणी	राष्ट्रीय चर्चासत्र	विद्यार्थी वसतिगृहाचे जनक—छ.शाहू महाराज	२०१३
संत कबीर प्रतिष्ठान,लातूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	संतांची अध्यात्मिक लोकशाहीची चळवळ	२०१३

कला व विज्ञान महाविद्यालय, पुलगाव	राष्ट्रीय चर्चासत्र	मराठी ग्रंथकार सभेस पत्रातील प्रबोधनमूल्य	२०१५
डी. जी. ठाकरे महाविद्यालय, माणगाव	राष्ट्रीय चर्चासत्र	दलित साहित्य चळवळ आणि समाजवास्तव	२०१४
महाराष्ट्र उदयगिरी महाविद्यालय, उदगीर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	'आठवणीचे पक्षी'मधील महारी बोली	२०१५
बी. डी. काळे महाविद्यालय, घोडेगाव	राष्ट्रीय चर्चासत्र	महाराष्ट्राचा प्रतिशिवाजी	२०१६
श्रीमती सुशीलादेवी देशमुख महाविद्यालय, लातूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे धम्मचक्र परिवर्तन	२०१६
राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	आदिवासी साहित्य चळवळीचे : काव्यलेखन	२०१७
डॉ. आंबेडकर कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड इकॉनॉमिक्स, वडाळा, मुंबई	राष्ट्रीय चर्चासत्र	कौटुंबिक हिंसाचाराविरोधी कायदा आणि समाजवास्तव	२०१८
क्षेत्रीय शिक्षण संस्थान, भोपाळ	राष्ट्रीय चर्चासत्र	मराठी पाठ्यपुस्तकातील भाषेची संरचना	२०१८
माऊली महाविद्यालय, वडाळा, सोलापूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	संतांचे सामाजिक प्रबोधन : एक अध्ययन	२०१८
राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर	राष्ट्रीय चर्चासत्र	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची स्वयंसिद्ध पत्रकारिता	२०२२

संशोधन पत्रिका (मासिके/पाक्षिकांमध्ये प्रकाशित लेख) छैठैठ

अक्षरवैदर्भी, अमरावती	मासिक	महारी भाषा, आठवणीचे पक्षी	२०१०
संशोधन पत्रिका	INTERLINK	युगप्रवर्तक कवी — नारायण सूर्वे	२०११
अक्षरवैदर्भी, अमरावती	मासिक	जागतिकीकरणातील बदलती आदिवासी कविता	२०१२
संशोधन पत्रिका	BANER	कवी वामनदादा कर्डक गेय कविता	२०१३
संशोधन पत्रिका	INDIAN JOURNAL	मूलनिवासी संकृती	२०१३

संशोधन पत्रिका	AKSHARDEEP	व्यवहारातील म्हणी मराठी भाषेची सौंदर्य	२०१३
संशोधन पत्रिका	आत्मप्रत्य	जागतिकीकरण आणि आंबेडकरी चळवळ	२०१३
संशोधन पत्रिका	BANER	शाहिरी वाङ्मय : एक दृष्टिक्षेप	२०१४
संशोधन पत्रिका	RESURRECTION	दलित कादंबरीतील समाजवास्तव	२०१४
संशोधन पत्रिका	RESURRECTION	जागतिकीकरणाची प्रक्रिया आणि मराठी भाषा	२०१४
संशोधन पत्रिका	BANER	आदिवासी काव्यरचनेत स्त्री लेखिकेचे योगदान	२०१५
संशोधन पत्रिका	RESURRECTION	शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या आणि मराठी काव्य	२०१५
लोकराजा राजर्षी शाहू	संपादित ग्रंथ	लोककल्याणकारी राजा छत्रपती शाहू महाराज	२०१७
संशोधन पत्रिका	Power of Knowledge	हमालांच्या सामाजिक सभ्यतेचे चित्रण रूमी तो हमाल	२०१६
संशोधन पत्रिका	Current Global Reviewer	गांधीहत्येनंतरचे समाजवास्तव	२०१६
संशोधन पत्रिका	Power of Knowledge	लोकसाहित्याचे कलात्मक सौंदर्य	२०१७
संशोधन पत्रिका	Power of Knowledge	माझ्या आठवणी व अनुभव मधील उपेक्षेचे चित्रण	२०१८
संशोधन पत्रिका	Power of Knowledge	दलित साहित्यिकांशी हितगुज या निबंधातील वैचारिक ऋणानुबंध	२०१९
संशोधन पत्रिका	Current Global Reviewer	लातूर जिल्ह्यातील आत्मकथने	२०१९

दैनिकातील लेखन

दैनिक एकमत	२३.०३. २०००	वॉटर : विरोधासाठी विरोध टाळून वास्तव जाणून घ्या
दैनिक एकमत	१४.०४. २०००	नैतिकतेचे अधिष्ठान असणारे भारतीय संविधान
दैनिक एकमत	२३.०७. २०००	साहित्यशारदेच्या अंगणातील वेल
दैनिक एकमत	१८.१२. २०००	पोष्ट कर्मचाऱ्यांचा संप : चिंता आणि चिंतन
दैनिक संचार	२४.१२. २०००	माझी कविता दैन्य आणि अर्धांगिनी
दैनिक एकमत	१३.०३.	सावधान केंद्र सरकार विद्याधन विकत घेत आहे

	२००१	
दैनिक एकमत	१०.०४. २००१	सावित्रीबाई फुले एक अलौकिक स्त्रीरत्न
दैनिक एकमत	०५.०२. २००१	प्रेमाचे विविध रंग उधळणारे नाटककार प्रा.वसंत कानेटकर
दैनिक एकमत	१३.०४. २००१	सामान्याच्या वेदना प्रांजळपणे मांडणारा लेखक शंकरराव खरात
दैनिक एकमत	२४.०६. २००१	लातूर पॅटर्नचा अस्सल हिरा चकाकतच राहिल
दैनिक एकमत	१२.०७. २००१	बळीराजाला लागली वरूणराजाची ओढ
दैनिक एकमत	१६.०८. २००२	गोंधळ : एक लोकधर्मीय विधी
दैनिक एकमत	१२.०७. २००२	समाजशिक्षण करणारी कीर्तन परंपरा
दैनिक एकमत	१५.०८. २००२	काळाच्यापडद्याआड जात असलेला दशावतार खेळ
दैनिक एकमत	०८.०९. २००२	महाराष्ट्राच्या लोकसंस्कृतीचे दर्शन घडविणारा वासुदेव
दैनिक एकमत	०६.१०. २००२	विलक्षण नृत्यनाट्याचे दर्शन घडविणारा पोतराज
दैनिक एकमत	१९.०९. २००२	विद्यार्थ्यांबरोबरच समाज घडविणारी राष्ट्रीय सेवा योजना
दैनिक एकमत	१४.०२. २००३	चौथीची परीक्षा समाधानी कोन
दैनिक एकमत	१७.०२. २००३	'माणुसकी'शी नाळ जोडणारा काव्यसंग्रह 'कळप'
दैनिक एकमत	०७.०३. २००२	'चिवरी' यात्रेतील पशुहत्या केव्हा थांबणार?
दैनिक एकमत	१८.०९. २००३	कविवर्य वसंत बापट
दैनिक संचार	०१.०२. २००४	नॅक आणि महाविद्यालयांचे मूल्यांकन : एक अनुभव
दैनिक एकमत	०४.०१. २००४	चैत्यभूमीचा गौरव
दैनिक संचार	१९.०८. २००४	उच्च शिक्षण महागतेय

दैनिक एकमत	०१.०१. २००५	नव्या आशा, नवे संकल्प—२००५ चे
दैनिक एकमत	१२.०३. २००७	साहित्यप्रेमी यशवंतराव
दैनिक सम्राट	१९.०४. २००९	वाघिणीच्या दुधाला बेईमान झाले
दैनिक चंपावती पत्र	०७.०१. २०१०	काटेकोरंटीचे फुल— एक प्रांजळ आणि तटस्थ कहाणी
परिवर्तन क्रांती सा.	०३.०४. २०१०	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर व्यक्ति आणि कार्य
सा.साहित्य सम्राट	१३.०४. २०१०	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या ११९ व्या जयंती दिनानिमित्त
सा.साहित्य सम्राट	३०.०८. २०१०	अलौकिक व्यक्तिमत्त्वाचा सुरेख संगम— मदर तेरेसा
सा.परिवर्तन क्रांती	१३.०२. २०११	आंबेडकरी प्रेरणेचे साप्ताहिक परिवर्तन क्रांती
दैनिक लोकप्रबोधन	११.०४. २०११	वाणीत भीम आहे, करणीत भीम असता....
दैनिक लोकप्रबोधन	१४.०१. २०१२	डॉ.बाबासाहेबांच्या नावाने मराठवाडा पवित्र झाला!
दैनिक पुण्यनगरी	१२.०३. २०१२	यशवंतराव : अष्टपैलू व्यक्तिमत्त्व
दैनिक लोकप्रबोधन	०३.१०. २०१२	महासागरातील मोती
दैनिक लोकप्रबोधन	२५.०४. २०१२	डॉ.बबन भाग्यवंत सरांच्या सहवासात
दैनिक सम्राट	३०.१०. २०१६	संघदानातून नवविचारांची रुजवणूक
दैनिक सम्राट	०६.११. २०१६	प्रगती धम्मामुळे आरक्षणामुळे नाही!
दैनिक सम्राट	१७.११. २०१६	भीमा तुझ्या मताची विक्रमी गर्दी
दैनिक सम्राट	२३.०१. २०१७	व्यवस्थेचा बळी
दैनिक सम्राट	२४.०१. २०१७	क्रांतिबा फुलेंचे शैक्षणिक क्रांतिविज्ञान
दैनिक सम्राट	०२.०२.	भीमा—रमाचा हृदयस्पर्शी पत्रसंवाद

	२०१७	
दैनिक सम्राट	०४.०७. २०१७	भक्तिभावपूर्वक विषमतेचे कीर्तन
दैनिक सम्राट	०७.०१. २०१८	भ्रमनिरासाचे भयंकर स्वप्न पुन्हा कितव्यांदा
दैनिक सम्राट	१९.०२. २०१८	युगप्रवर्तक जाणता राजा
दैनिक सम्राट	२८.०३. २०१८	दलितांच्या स्वजागृतीची ठिणगी 'अस्मितादर्श'
दैनिक सम्राट	२६.०४. २०१८	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे आदर्श लेखनविश्व
दैनिक सम्राट	२८.०४. २०१८	आंबेडकरी विचारलढयाची प्रासंगिकता
दैनिक सम्राट	१५.०९. २०१८	बहुजन भगिनींना वैज्ञानिक शहाणपणा केव्हा येणार?
दैनिक सम्राट	२०.०९. २०१८	परिवर्तनवादी चळवळी डी-कास्ट झाल्या पाहिजेत
दैनिक सम्राट	२८.१०. २०१८	वैचारिक दिवाळखोरीच्या नावानं चांगभलं!
दैनिक सम्राट	०७.११. २०१८	धम्मपरिषदेतील धम्मदीक्षा सोहळा— एक क्रांतिकारी निर्णय
दैनिक सम्राट	१४.११. २०१८	चळवळीतील अभिनव डोळस व्यक्तिमत्त्व
दैनिक सम्राट	२९.११. २०१८	डॉ. बाबासाहेबांची जातीविहीन समाजव्यवस्थेची चिकित्सा
दैनिक सम्राट	१५.१२. २०१८	हजारो मनांची चेतना असणारी बैलगाडी
दैनिक सम्राट	०४.०१. २०१९	प्रतिभाकडून तत्वज्ञानापर्यंत
दैनिक सम्राट	०४.०१. २०१९	बुद्धधम्म : समाजपरिवर्तनाचे माध्यम
दैनिक सम्राट	०८.०३. २०१९	बुद्धधम्म : आमूलाग्र समाजपरिवर्तनाचा मार्ग
दैनिक सम्राट	१४.०४. २०१९	जागृतीचा विस्तव विझू देऊ नका
दैनिक सम्राट	०३.०४. २०१९	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या राजकीय विचारांची प्रासंगिकता

दैनिक सम्राट	१९.०४. २०१९	शोषितांच्या संघर्षाची आगामी दिशा
दैनिक सम्राट	२६.०६. २०१९	राजर्षी शाहूंचे शिक्षणक्रांतिविज्ञान आणि आजची सद्यस्थिती
दैनिक एकमत	२६.०६. २०१९	राजर्षींचे लोककल्याणकारी शैक्षणिक धोरण
दैनिक एकमत	१८.०७. २०१९	नवनिर्माणाचे स्वप्न पाहणारा पॅथर
दैनिक एकमत	०१.०८. २०१९	क्रांतीच्या गर्भधारणेची शाहिरी ऊर्जा
दैनिक एकमत	१४.०८. २०१९	राजकारणातील राजहंस
दैनिक एकमत	०६.०६. २०१९	बहुजन अस्मितेचा जागर
दैनिक एकमत	२१.०९. २०१९	विलास युवक महोत्सवाचा युवा जागर
दैनिक एकमत	०६.१२. २०१९	आंबेडकरी विचारांची प्रासंगिकता
दैनिक एकमत	१४.०८. २०२०	राजकारणातील राजहंस युगपुरुषाची ती बैलगाडी
दैनिक एकमत	०७.०८. २०२०	शिक्षणाची गाडी रूळ बदलतेय
दैनिक एकमत	०७.०३. २०२१	निर्व्याज व्यक्तिमत्वाचे मोकळे आकाश 'निवडुंग ते बोधिवृक्ष'
दैनिक एकमत	१२.०३. २०२१	महाराष्ट्राचा यशवंत नेता
दैनिक एकमत	२०.०३. २०२१	बौद्धमय भारत निर्माण अभियान धम्मक्रांतीचा वाहता झरा— समीक्षा
दैनिक एकमत	२६.०४. २०२१	राष्ट्रप्रेमी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
दैनिक एकमत	२८.०४. २०२१	परिवर्तनशील परंपरेचा गौरवशाली संदर्भ 'महाराष्ट्रातील आंबेडकरी चळवळी'
दैनिक सम्राट	२०.०४. २०२१	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची स्वयंप्रज्ञ पत्रकारिता
दैनिक सम्राट	२०.०४. २०२१	क्रांतिकारी युगप्रवर्तक कृषीनायक
दैनिक एकमत	२५.०४.	वास्तवाला कवेत घेणारी वात्रटिका 'धडक

	२०२१	बेधडक'—समीक्षा
दै. सम्राट	१४.१०. २०२१	डॉ. बाबासाहेबांची सिंहगर्जना एक अवलोकन
दै. सत्यवर्तन	१५.१०. २०२१	धम्म हेच अविद्येवर प्रभावी शस्त्र
दै. एकमत	३१.१०. २०२१	कोरोना काळातील संवेदना

दै. सम्राट	०६.१२. २०२१	बुद्धिमत्ता, चारित्र्य आणि कर्तृत्व यांचा हिमालय म्हणजे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
दै. सकाळ 'मैफिल'	१८.०१. २०२२	कृषी संस्कृतीची व्यथा
समीक्षा	२७.०२. २०२२	अंधाराशी घनघोर युद्ध
दै. एकमत	१२.०३. २०२२	भारतीय स्वातंत्र्यलढा आणि यशवंतराव चव्हाण
दै. युतिचक्र	११.०४. २०२२	क्रांतिबाचे सत्यशोधकी पत्रलेखन
दै. एकमत	०५.०५. २०२२	वर्तमान स्त्रीजाणिवांचा ताजा संदर्भ
दै. सम्राट	०१.०८. २०२२	क्रांतीच्या गर्भधारणेची शाहिरी